

24. august 2014

Farlige tider

Med et enestående sommervær bak oss innhentes vi av dystre utviklingstrekk.

Dominerende makter har som hovedregel ivaretatt sine interesser ved å sette ulike rammer for andres og egen adferd. Det var kjernen i kolonimaktens dominans, og muliggjort ved militær overlegenhet. Og holdningen – "the mindset" – lever videre i Vesten, anført av USA. Maktpolitisk er problemet at holdningens grunnleggende forutsetning om evne til militært å påtvinge andre folk vår vilje åpenbart er på hell. Da er det kanskje ikke lenger i vår egeninteresse å oppføre oss som om vi var allmektige. To meget ulike eksempler:

Krigene

Konflikten i Ukraina utvikler seg langsomt i farlig retning. Russlands krenkelser av Ukrainas grenser blir stadig mer alvorlige. I følge kunngjøring fra NATO har russiske artilleriavdelinger nå rykket inn i Ukraina. Hva som videre vil skje kan ingen vite, men en slik grensekrenkelse er ytterst alvorlig i perspektiv av europeisk stabilitet og sikkerhet. Hitlers annektering av "Sudetenland" og innmarsj i Polen huskes fortsatt.

Imidlertid praktiserer Vesten og spesielt USA et annet syn på grensekrenkelser i andre deler av verden. Omfattende og vedvarende droneangrep med varierende effektivitet men med omfattende følgeskader har pågått i flere år og i flere land som USA forøvrig ikke er i krig med. Den seneste utviklingen er kampen mot Islamic State (IS). Denne organisasjonens mål og handlinger er gjennomført avskyelige og det er klare grunner for å forsøke å stoppe dens fremmarsj. "We're actively considering what's going to be necessary to deal with that threat and we're not going to be restricted by borders" uttaler en høytstående representant for den amerikanske presidenten til New York Times (23.08). Det er lett å nikke anerkjennende. Allikevel må vi huske at denne tankegangen bare tjener våre interesser så lenge våre motparter ikke disponerer midlene for lignende innsats mot oss. Men det vil de jo med tiden gjøre.

Cybersikkerhet

I kjølvannet av Snowden's lekkasjer er det blitt klart at amerikanske myndigheter har truffet tiltak for å legge inn funksjoner i ledende IKT-produkter for at produktkundernes bruk skal kunne overvåkes av amerikansk etterretning. Øyensynlig gjelder dette både systemer for lagring og overføring av data, og krypteringskoder ment for sikring av disse systemene. Det er ikke kjent hvor langt denne utviklingen er drevet, men perspektivene er dystre. Allerede meldes det om reaksjoner i markedet mot store, amerikanske leverandører av utstyr og tjenester, men det er for tidlig å bedømme virkningene på sikt.

Opplysningene setter Huawei-saken fra 2012 i nytt lys. Saken gjelder boikott i USA

av Huawei's bakkestasjoner for mobiltelefoni, med begrunnelsen at de *kan* inneholde funksjoner for tapping av trafikk eller sabotasje. Jeg kommenterte at sakens underliggende påstander kan lede til proteksjonisme og konfrontasjonspolitik. Den muligheten synes nå mindre fjern. http://www.tjodareik.no/kommentar/kommentar%202012/121012_huawei.htm

5